

لزوم تشکیل سازشگاه‌های خانوادگی

با حکم و بیم از قانون و اجرای مجازات نمیتوان بامور خانوادگی سر و سایان داد. محکمه و قرار و رای هم نمیتوانند با دل و جان بمبارزه پردازند از این رو آزمائشی که امور زناشویی و خانوادگی هم مانند سایر دعاوی و بزه‌ها تابع مقررات عمومی شده‌اند علاوه بر اینکه احکام صادره درباره آنها بلااجراء و اثر مانده و ضمانت اجرائی هم ندارند شیرازه خانواده‌ها را بیشتر بگسیختگی سوق داده‌اند.

من تا وارد کارهای وکالتی نشده بودم از این عیب مهم بی اطلاع بودم ولی در اندک زمان متوجه شدم که چه بلای مهلکی جامعه را تهدید میکند.

یک روز در یکی از شعب بازپرسی پدر و پسری را دیدم که در ردیف متهمین به چاقوکشی و سرقت و دایر کردن اماکن فساد و غیره نشسته و منتظر نوبت بازپرسی هستند معلوم شد پدر پسر خود را از منزل بیرون کرده و پدر وقتی مرا از وضع خودشان بتعجب دید با اشاره سر و چشم بیفهماند که میخواهم پسر مرا گوشمالی دهم زن و شوهرهای بسیار در راهروهای بازپرسی و کریدورهای محاکم چرخ میخورند و با متهمین به فحشاء و قمار و شرارت و سرقت بیک چوب رانده میشوند و در سر یک میز محاکمه میگردند این وضع باید هرچه زودتر عوض شود.

روزی نزد بازپرسی بودم زنی آمد و بازپرس او را میخواست ملزم کند که شوهر اخراج کرده خود را دوباره در منزل بپذیرد و وی قبول نمی‌کرد و ایراداتی بچکانه می‌تراشید بلی این زن شوهر خود را بیرون کرده بود و حالاجناب بازپرس میخواست باحکم و تهدید این خانواده را با هم آشتی دهد.

ای بسا دادخواستهای تمکین که از طرف شوهر بمحاکم قضائی تسلیم شده و بر روی یکدیگر انباشته گردیده و چه زیاد پرونده‌هایی که نفقه خواهی زوجه‌ها را تشکیل میدهد و در انبار دادگاهها بایگانی شده و نیز چه بسیار احکام تمکین بلااجرا و بلااثر مانده و پیشیزی ارزش ندارند و زن و شوهر هر یک جدا جدا از هم در مقام مرافعه‌زندی کرده و صبح تا شام در دالانهای عدلیه حیران و سرگردان روزگار میگذرانند چقدر افزونند اطفال و فرزندان و نوزادان و شیرخوارگان همین خانواده‌ها که دور از پدران و مادران خود رنج می‌برند و سالها چشم براه صدور حکم میمانند و تازه پس از سالها معطلی و حیرت زدگی حکمی صادر میشود که تازه ضمانت اجرائی ندارد زیرا هیچ قوه‌ای قادر نیست امر تمکین را بموقع اجرا درآورد و نظر باینکه اتفاق هم متفرع بر اجرای اصل تمکین است بنا بر این تسلیم خرج هم در گرو تمکین میماند و سرانجام امور خانواده‌ها مختل شده

لزوم تشکیل سازشگاههای خانوادگی

و بر فساد اجتماع افزوده میگردد راهیکه برای درمان این درد بزرگ جامعه قضای پیشنهاد میشود این است که سازشگاههایی بجای دادگاهها در جوار دستگاه عدالت عظمی تأسیس گردد که منحصرأ بامور خانوادگی و زناشویی دخالت نموده با سازش امور راجعه را فیصله دهد و در صورتیکه در امر سازش موفقیت حاصل نکند بمحاکم شرع مراجعه نماید این سازشگاهها بایستی محلی باشند و در هر محلی بتناسب با جمعیت سازشگاه تحت ریاست یکی از مستشاران دیوان عالی کشور و با مشارکت یکی از وکلای درجه اول دادگستری و یکی از سردفتران درجه اول مقیمین محل و دو نفر از معتمدین محل تشکیل گردیده و عصرها (ساعت فراغت از سرویس اداری) بکار مردم رسیدگی نمایند و منازعات خانوادگی را در بدو پیدایش اختلاف بطور کدخدا منشی حل نموده و نگذارند دمل کینه و عناد ورشد کند و بقلع ماده سریراً اقدام نمایند تردیدی نیست در صورت عملی شدن این پیشنهاد بزودی احساس آرامشی در جامعه میشود و بار محاکم کاهش کلی سییابد و تفرقه و جدال در خانوادهها جای خود را بمحبت و وداد میدهد .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی